

BOEKENREK.

Het Wetboek van Strafrecht, verklaard door Mr. T. J. Noyon, 1e deel. (Inleiding, Boek I). [Groningen, J. B. Wolters. f 4.90].

Pictures from England. A readingbook for senior classes bij L. van der Wal. (Groningen J. B. Wolters. f 1.50).

Janus, archives internationales pour l'histoire de la médecine et la géographie médicale. 1e aflevering. (Amsterdam, Parkweg 62. Per jaargang van zes afleveringen f 12.)

Onze stadgenoot, de advocaat-generaal Mr. T. J. Noyon, heeft bij den uitgever Wolters te Groningen eenigen tijd geleden het eerste deel gepubliceerd van een belangrijke studie. Het is een commentaar op het Wetboek van Strafrecht. Reeds jaren geleden had de uitgever hem daartoe aangespoord, maar de schrijver vond toen, dat daarvoor geene plaats, althans geene drin-

gende noodzakelijkheid bestond, zoolang dat van de heeren Mrs. Polenaar en Heemskerk aan de behoefte volda.

Inmiddels is de tijd voortgegaan en daarmede zijn de jurisprudentie en de literatuur omtrent het Wetboek van Strafrecht zóózeer toegenomen, dat een tweede commentaar reden van bestaan heeft gekregen.

Met deze inlichtingen verontschuldigt de heer Noyon als het ware zijne publicatie. In zijn boek zoekt men niet een leerboek van strafrecht; het zij een commentaar, aldus verklaart de schrijver.

Maar dan een hoogst ernstige commentaar in glasheldere vorm, eene toelichting, waarvan ook de niet-juristen den bondigen, zakelijken betoogtrant moeten op prijs stellen. De inleiding tot de in dit deel volgende beschouwing der 91 artikelen van het Eerste Boek geeft in een dertigtal bladzijden over Opzet bij Misdrif, Wederrechtelijkheid, over Schuld bij Misdrif en over Opzet en Schuld bij Overtreding een exposé dezer zoo moeilijke vraagpunten, waarvan de lezing een genot is, dat iedere gedachte aan droge wetstudie bant.

De uitgever gaf aan dit werk den kloeken vorm van zijne mooie octaaf-uitgaven, waarin, zoo we ons niet bedriegen, ook jaren geleden „klein-Diephuis” in zijn drie deelen verscheen. Op zwaar papier, met flinke letter gedrukt heeft het in hooge mate het cachet van distinctie, dat Wolters' uitgaven eigen is.

Bij denzelfden uitgever publiceerde een ander stadgenoot *Pictures from England*, a readingbook for senior classes. Het is de heer L. van der Wal, leeraar aan de R. H. Burgerschool alhier. Ofschoon we ons als regel hebben gesteld nimmer schoolboeken te bespreken, maar ons bij eene aankondiging te bepalen, maken we hier eene uitzondering, juist omdat de schrijver een stadgenoot is.

Toen de heer K. ten Bruggencate het tweede deel van zijn kranig Engelsch Woordenboek in het licht zond, bracht hij zijn dank aan den heer van der Wal voor diens steun bij het samenstellen ondervonden, vooral wat betref de „realia”. We wisten wel dat de kennis der „realia” inderdaad een belangrijk onderdeel was van des heeren van der Wal's uitgebreide kunde. Welnu, hier is nu een boek met realia.

Reeds professor Symons klaagde, dat de studie der realia, de studie van leven, denken, zeden, gewoonten, staatkundige instellingen, maatschappelijke toestanden, historie en beschavings geschiedenis zooveel te wenschen overliet. En de geleerde C. Stoffel was van oordeel, dat de leerlingen bekend te maken met de hoofdlijnen van het familie-, maatschappelijk en staatkundig leven van het Engelsche volk een meer bereikbaar en voor de hand liggend nevendoeel van het onderwijs in de

Engelsche taal was, dan de min of meer stelselmatige inleiding bij voorkeur in die levensuitingen van het Engelsche volk, die men samenvat in het begrip Engelsche letterkunde.

De heer van der Wal geeft nu den leerlingen der hogere klassen op H. Burgerscholen en Gymnasia in dit leesboek kijkjes in het hart van het Engelsche volk, zoolks het zich openbaart in zijn verschillende toestanden, instellingen, zeden en gebruiken. Het koningschap in zijn paleizen, het parlement in zijn vergaderingen, het Engelsch familieleven in hooger en lager kring, het schoolwezen, de sport en de vermaken, eenige eigenaardige letterkundige uitingen van even eigenaardige Engelsche gebruiken vinden in dit boek hunne beschrijving door bevoegde hand. De bundel is hoogst interessant en moet de leerlingen amuseeren. Er is iets zóó actueels, zoo op algemeene ontwikkeling berekenends in, dat het genoeg der lectuur geëvenaard wordt door haar nut. Wie een kijkje wil hebben op het Engeland van onze dagen, sla dit werkje op. En we denken daarbij niet alleen aan de leerlingen der „senior classes.”

't Spreekt van zelf, dat in een schat van aantekeningen de heer van der Wal daarbij onze bevoegde gids is.

In een ander genre, maar dat ook zijn recht van bestaan heeft, zijn een viertal komische liedekens, twee duetten en twee „scènes” voor meer personen, van onzen stadgenoot, den heer S. de Haas, op muziek gezet door den heer W. Jacobs van Leeuwarden. Over het algemeen staat deze soort van literatuur in ons land niet hoog en is het geestige daarin dikwijls zoek. Het lachverwekkende wordt dikwijls alleen verkregen door afgezaagde aardigheden op onze volksondeugden. Als een dronkaard maar goed cynisch over matigheid en met aandoening over zijn eigen gelukstaat spreekt, is er kans op een lachbui. Men moest daarmede nu maar eens ophouden.

De heer de Haas heeft deze klip niet geheel weten te vermijden in zijne vier stukjes: *Saar en Piet*, *Twee leden van de Blauwe Knoop*, *Naar de Chocolate-Meeting* en *De mislukte Kraamvisite*. Maar hij is niet schulddiger dan anderen, ja, zelfs minder schuldig. De taal, waarin hij schrijft, is minder gewrongen dan dikwijls zulke zangstukjes

zijn. Goed voorgedragen op de hupsche muziek van den heer Jacobs zal men er zeker hartelijk om lachen.

De compositiën met tekst zijn bijzonder netjes uitgegeven bij Joh. C. M. van Maastricht te Arnhem. (Prijs per stuk f 0.60; tekst afzonderlijk f 0.20).

Bij het voorgaande past de *Voordrachten Bibliotheek* van T. A. V. E. N. U., waarvan ons de twee eerste afleveringen der 1° serie worden toegezonden. Zij bevatten twee voordrachten: no. 1. *Het Toasten* en no. 2. *Een Heer z. b. b. h. h.*, beide oorspronkelijk. De prijs is 10 cts. per nummer en per serie f 1. (Amsterdam, Abrahamson en van Straaten.)

Met *Artikel 214 B. W. of It wiif is forplichte hjar man to folgjen*, naar het Fransch, door W. Vrijburg (uitgegeven bij J. Kuikon Jzn., St. Anna-Parochie, f 0.60) zijn we in wat pittiger lectuur aangeland. Het is een vermakelijk blijspel, dat er tusschen Brjucht en Tryn met de „frjeunen” en den doarwaerder wordt afgespeeld.

Ook een vriendelijk oogenblik kan men doorbrengen op *Een repetitie-avond der zangvereeniging „Door Harmonie vereenigd” te Vredendaal*, humoristische schets, waarvan tekst en muziek afkomstig zijn van den heer Mart. Schuil, directeur der zangvereeniging *Euterpe* te Harlingen. (Harlingen, A. Land Ezn.)

We eindigen met de verschijning aan te kondigen eener belangrijke medische publicatie. Het eerste nummer wordt ons toegezonden van *Janus, archives internationales pour l'histoire de la médecine et la géographie médicale*. Onder de hooge bescherming van Janus, den Romeinschen god met twee aangezichten, die het verleden en de toekomst doorziet, den God van het beginnen in de ruimste beteekenis, aan wien bij den aanvang van elke onderneming een offer werd gebracht, en die aan de eerste maand van het jaar, Januari, zijn naam schonk, wil het tijdschrift zich wijden aan de wording van de geneeskundige wetenschap, in tijdelijken en plaatselijken zin beiden. In een warm geschreven en schoone inleiding herinnert prof. Stokvis er aan, dat het geldt Janus te doen herleven, omdat reeds tweemaal een tijdschrift onder zijn naam verscheen, dat niet in het leven vermocht te blijven. Maar hij vreest niet voor de derde maal, want de tijden zijn veranderd en de geringschatting der historie heeft plaats gemaakt voor groote belangstelling, voor het besef dat men in dezen tijd van onstuimig voorwaartsgaan den blik naar achteren moet richten om het groote verband niet uit het oog te verliezen, en niet in oppervlakkige detailstudie onder te gaan. En zoo ooit eene onderneming onder gunstige auspiciën begonnen werd, is het deze. Niet minder dan 95 medewerkers hebben zich aangemeld uit alle landen, en overal is deze nieuwe Janus met geestdrift begroet. Belangrijke stukken in het Fransch, Engelsch en Duitsch vullen de eerste aflevering en voor de volgende is er reeds stof in overvloed.

De ziel van de onderneming is dr. Peypers, die reeds zooveel voor de geschiedenis van zijn vak heeft gedaan, en die reeds zoo dikwijls een lans gebroken heeft voor zijne vrienden van voor eeuwen, als de jongeren dreigden te vergeten, wat zij van hen hadden geleerd. Met prof. Stokvis, prof. Tilanus en dr. Daniëls heeft hij het stoute stuk gewaagd en den last van alles op zijn schouders genomen. Als niet slechts de geneeskundigen, maar ook het publiek, de mannen van den handel, wier steun hij inroept, en die hem reeds krachtigen steun verleenden, zullen inzien van hoeveel belang een tijdschrift is, dat niet alleen de geschiedenis maar ook de geneeskundige aardrijkskunde behandelt, en dus ook de kennis van de ziekten en de hygiëne in onze koloniën, tot nog toe zoo verwaarloosd, zal zijne onderneming bloeien en een schoone toekomst tegemoet gaan. (*)

(*) Wij ontringen nog:

F. van Rijsens, *Geschiedenis van ons Vaderland*. (Groningen, J. B. Wolters. f 3.50).

A. Pionot en Iz. Gorter, *New Gleanings from English Prose*. (Groningen, J. B. Wolters. f 1.50).

J. C. G. Grasé, *Oefeningen in de Engelsche taal*, deel I en II. (Groningen, J. B. Wolters, per deel f 1.25).

Dr. J. J. Le Roy, *Natuurkundige lessen voor Hogere Burgerscholen en Gymnasiaën*, 1e deel. (Groningen, J. B. Wolters. f 1.25).

Serta Romana. *Poetarum decem latinorum carmina selecta*, edidit et notis instruxit J. Woltjer. 2e ed. (Groningen, J. B. Wolters. f 1.90).

P. R. Bos, *Aardrijkskunde voor de Volksschool*. (Groningen, J. B. Wolters, f 0.40).

C. M. Robert, *Lectures graduées à l'usage des écoles moyennes*. 2e et 3e années. (Groningen, J. B. Wolters. f 1.25 en f 1.50).

A. G. van Dijk en P. F. C. Scharp de Visser, *De Oude Geschiedenis*. (Vlaardingen, Dorsman en Odé. f 1.15). Boon's geïllustreerde Novellenbibliotheek, nos. 50, 51 en 52. (Prijs per no. f 0.10).

Volksuitgave van Kap. Marryat. *De kinderen van 't Woud*. De Zwerver. (Amsterdam, van Holkema en Warendorf. Prijs per deel f 0.30).